

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 27 februari 2024
(OR. en)

**Interinstitutioneel dossier:
2023/0323(COD)**

**6586/1/24
REV 1**

**COMPET 166
MI 169
IND 78
ECOFIN 179
FIN 156
CODEC 478
IA 47**

NOTA

van:	het Comité van permanente vertegenwoordigers (1e deel)
aan:	Raad
Betreft:	Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties - Oriënterend debat

Voor de delegaties gaat hierbij een achtergrondnota van het voorzitterschap over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties, met het oog op het oriënterend debat in de Raad Concurrentievermogen op 7 maart 2024.

Achtergrondnota van het voorzitterschap**Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende
bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties****Oriënterend debat****1. Commissievoorstel**

In alle sectoren en in alle EU-lidstaten krijgen bedrijven te maken met laattijdige betaling van facturen. De gevolgen ervan zijn met name negatief voor kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's), aangezien zij afhankelijk zijn van regelmatige en voorspelbare kasstromen en in mindere mate toegang hebben tot liquiditeit dan grote ondernemingen.

Kmo's die laattijdig worden betaald, moeten het daarmee gepaard gaande tekort aan liquiditeit dekken met kortlopende leningen, waardoor hun financiële lasten toenemen. Het is dus van cruciaal belang om betalingsachterstanden te terug te dringen om kmo's de broodnodige liquiditeit te bieden om te kunnen investeren in innovatie of om kostenbesparingen te kunnen doorberekenen aan de consument.

Daarom is de richtlijn betalingsachterstand¹ vastgesteld om Europese bedrijven, met name kmo's, te beschermen en hun concurrentievermogen te vergroten. Niettemin zijn betalingsachterstanden momenteel verantwoordelijk voor 25 % van de faillissementen in de EU. Naar aanleiding daarvan kwam de Commissie op 12 september 2023 met een voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties. Doel ervan is de tekortkomingen van de richtlijn aan te pakken teneinde de betalingsdiscipline van alle betrokken actoren te verbeteren en bedrijven te beschermen tegen de negatieve gevolgen van betalingsachterstand bij handelstransacties. Het voorstel behoort tot een breder "steunpakket voor kmo's". Dit pakket omvatte ook een richtlijn betreffende belastingvereenvoudiging voor kmo's en de aankondiging door de Commissie van een reeks maatregelen om de processen voor kmo's te vereenvoudigen, hun toegang tot financiering en geschoolde arbeidskrachten te verbeteren en kmo's gedurende hun gehele levenscyclus te ondersteunen.

¹ Richtlijn 2011/7/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties (herschikking), PB L 48 van 23.2.2011, blz. 1.

De door de Commissie voorgestelde herziening van de regels inzake betalingsachterstand vervangt de huidige richtlijn met een verordening met bindende maximale betalingstermijnen van 30 dagen voor alle transacties tussen ondernemingen of tussen ondernemingen en overheidsinstanties. Op grond van deze herziening zou de betaling van compenserende vergoedingen en rente in geval van laattijdige betaling automatisch verlopen en zouden deze nieuwe maatregelen worden geschraagd door een robuust handhavingskader. Ook zou het voor bedrijven gemakkelijker worden om hun rechten te doen gelden door de kosten te verlichten voor en de toegang te bevorderen tot doeltreffende verhaalmogelijkheden via bemiddeling.

Volgens de effectbeoordeling van de Commissie is het doel van deze nieuwe regels om betalingsachterstanden met 35 % terug te dringen. Bovendien zou de tijd die bedrijven besteden aan het aanmanen van hun schuldenaars aanzienlijk worden teruggedrongen, waardoor Europese bedrijven 340 miljoen manuren, goed voor 8,7 miljard EUR, zouden besparen. Dit zou niet enkel directe financiële voordelen bieden, maar ook leiden tot een eerlijkere herverdeling van de liquiditeit in de economie en kmo's minder afhankelijk maken van externe financiering. Doel is kmo's te beschermen, want vaak bevinden zij zich in een zwakkere onderhandelingspositie en moeten zij gedwongen oneerlijke betalingsvoorwaarden aanvaarden.

Het instrument dat de Commissie voor de herziening voorstelt, is een verordening. Volgens de Commissie biedt een verordening namelijk tal van voordelen, waaronder het aanpakken van het grensoverschrijdende aspect van betalingsachterstand. Met een verordening zouden belangrijke aspecten, zoals de maximumtermijn voor betalingen en verificatieprocedures, de interestvoet voor betalingsachterstand en het bedrag van de forfaitaire vergoeding, in de hele EU gelijk en rechtstreeks toepasselijk zijn. Op deze manier wordt op dit gebied een gelijk speelveld tussen de lidstaten gewaarborgd.

Tegelijkertijd zouden de lidstaten strengere bepalingen over bepaalde aspecten mogen vaststellen. Zij behouden de mogelijkheid om via nationale wetgeving een kortere betalingstermijn af te dwingen. Bij wijze van uitzondering kan het nationale recht voorzien in een procedure voor aanvaarding of verificatie, maar alleen wanneer dat strikt noodzakelijk is vanwege de specifieke aard van de goederen of diensten. Deze procedure moet uitdrukkelijk in het contract worden beschreven en ook beperkt zijn tot maximaal 30 dagen. Voorts zou de verordening verplichtingen invoeren met betrekking tot handhavingsinstanties, bemiddelingssystemen, kredietbeheer, opleiding op het gebied van financiële geletterdheid en oneerlijke contractuele praktijken en bepalingen, maar het is aan de lidstaten om deze aan te vullen overeenkomstig hun nationale wetgeving.

De voorgestelde verordening zou van toepassing zijn op betalingen die worden verricht in het kader van “handelstransacties”, d.w.z. transacties tussen ondernemingen onderling of tussen ondernemingen en overheidsinstanties waarbij de overheidsinstantie schuldenaar is, en die leiden tot de levering van goederen of het verrichten van diensten tegen vergoeding. Deze definitie omvat het ontwerp en de uitvoering van openbare werken, bouwwerken en civieltechnische werken.

De verordening zou niet van toepassing zijn op betalingen voor transacties met consumenten, betalingen bij wijze van schadeloosstelling en betalingen in verband met schulden die het onderwerp zijn van een insolventieprocedure, met inbegrip van schuldsaneringsprocedures.

De nieuwe verordening zou lidstaten verplichten om nationale autoriteiten aan te wijzen die verantwoordelijk zijn voor de handhaving ervan en die moeten samenwerken met de Commissie en andere relevante nationale handhavingsinstanties, en zou een opsomming geven van de bevoegdheden waarover deze handhavingsautoriteiten moeten beschikken.

2. Standpunt van de lidstaten

De lidstaten zijn het over het algemeen eens dat rekening moet worden gehouden met de belangen van kmo's en sluiten zich nauw aan bij de argumenten van de Commissie. Veel lidstaten zijn van mening dat de vaststelling van voorspelbare betalingsvoorwaarden de betalingscultuur in Europa zou verbeteren, de contractvrijheid beter zou afbakenen, een veiliger ondernemingsklimaat zou creëren, de kasstromen zou verhogen, investeringen zou stimuleren en zo het concurrentievermogen van EU-bedrijven, met name kmo's, zou versterken.

Een groot aantal lidstaten en belanghebbenden is echter bezorgd over het voorstel van de Commissie met betrekking tot de interferentie van de verordening in de contractvrijheid, het ontbreken van een tijdsonderbreking voor de inspectie van geleverde goederen of diensten, en mogelijke strijdigheden met de nationale wetgeving. Zij wezen erop dat individuele betalingsvoorwaarden een belangrijk onderdeel vormen van zakelijke contracten en dat veel functionerende bedrijfsmodellen gebaseerd zijn op lange betalingstermijnen. Volgens hen zou een beperking van de contractvrijheid bedrijven ertoe aanzetten contractuele betrekkingen naar landen buiten de EU te verschuiven.

Een grote meerderheid van de lidstaten is dan ook gekant tegen de voorgestelde maximale betalingstermijn van 30 dagen, die zij over het algemeen als een onevenredig optreden van de wetgever beschouwen. Hoewel de huidige richtlijn reeds gevolgen heeft gehad voor de contractvrijheid en dat deze beperking van de contractvrijheid gerechtvaardigd is door het nastreven van een algemeen belang, namelijk de economische gezondheid van bedrijven en derhalve de economische gezondheid van de EU, vragen zij om flexibelere regels en de mogelijkheid voor zakenpartners om over hun eigen betalingsvoorwaarden te onderhandelen, met name tussen ondernemingen van dezelfde omvang. Langere betalingstermijnen kunnen onderling worden overeengekomen en wijzen niet noodzakelijkerwijs op ongelijke onderhandelingsposities. De invoering van een strikt maximum voor betalingstermijnen zou inhouden dat dezelfde regels op uiteenlopende zakelijke situaties worden toegepast.

Ook leunen de lidstaten dicht bij elkaar aan in hun bezorgdheid over de keuze van het rechtsinstrument, met name het volledig harmoniserende effect van de verordening, dat een breed scala aan verschillende zakelijke situaties op dezelfde manier zou behandelen en de lidstaten zeer weinig speelruimte zou laten om de regels op hun nationale context af te stemmen.

Er werd ook bezorgdheid geuit over de administratieve lasten die de voorgestelde verordening met zich mee zou brengen voor bedrijven en overheden, met name de verplichting voor hoofdaannemers bij overheidsopdrachten voor werken om aan te tonen dat onderaannemers zijn betaald.

Bovendien is de oprichting van nationale autoriteiten om de naleving van de verordening te waarborgen een punt van zorg voor verscheidene lidstaten. Naast de bezorgdheid over de administratieve lasten en kosten die gepaard gaan met de oprichting en werking van deze overheidsinstanties, is er ook bezorgdheid over de reikwijdte van de bevoegdheden die hun in de voorgestelde verordening worden toegekend, met name wat betreft de overlapping van deze autoriteiten met de bevoegdheden van rechterlijke instanties, wat zou kunnen leiden tot de invoering van twee soorten parallelle procedures.

3. Vragen voor het debat:

De ministers wordt verzocht sturing te geven aan de besprekingen over met name twee aspecten.

- Gelet op de doelstellingen van de herziening van de richtlijn betalingsachterstand, die tot doel heeft Europese bedrijven, met name kmo's, te beschermen tegen betalingsachterstanden en een omslag te maken richting een cultuur van snelle betaling, wordt de ministers verzocht hun mening te geven over de keuze van het rechtsinstrument.
 - Gezien de noodzaak om de economische gezondheid van bedrijven, met name kmo's, te beschermen, en onderkennend dat het belangrijk is dat overheidsinstanties een precedent scheppen voor snelle betalingen, wordt de ministers verzocht hun mening te geven over het voorstel voor bindende betalingstermijnen van 30 kalenderdagen. Moeten flexibiliteitsmechanismen worden ingevoerd om het hoofd te bieden aan de verschillende situaties waarin bedrijven actief zijn? Deze inzichten zullen als input dienen voor de besprekingen tijdens toekomstige vergaderingen van de groep.
 - Gelet op de doelstellingen van de herziening van de richtlijn betalingsachterstand en de onderliggende redenen, met name het gebrek aan passende afschrikmiddelen en ontoereikende handhavingsmechanismen, wordt de ministers verzocht hun mening te geven over de voorgestelde handhavingsautoriteiten. Moeten, met inachtneming van de bevoegdheden van rechterlijke instanties op het gebied van burgerlijke geschillen, controle- en handhavingsmechanismen worden ingevoerd om betalingsachterstanden bij handelstransacties te verminderen?
-